

Utbildningsinspektion i Ekholmsskolan grundskola årskurs 7–9 och obligatorisk särskola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	6
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	11

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Ekholmsskolan den 14 och den 19 oktober 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Ekholmsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Ekholmsskolan intervjuades elever, personal och skolläda samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i årskurs 9. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Ekholmsskolan	Antal elever
Grundskola	509
Obligatorisk särskola	34

Ekholmsskolan ligger mitt i Ekholmen vilken är en av Linköpings södra stadsdelar. I skolan finns cirka 540 elever och 80 personal fördelade på tre rektorsområden med varsin rektor. Varje rektorsområde består av ett eller flera arbetslag. Rektorersområde AB omfattar två arbetslag för årskurserna 7–9 i grundskolan. Rektorersområde CD omfattar ett arbetslag för grundskola årskurserna 7–9 samt obligatorisk särskola 7–10 (grundsärskola). Rektorersområdet för den s.k. Rh-verksamheten, senare i rapporten endast benämnd som Rh-verksamheten innehåller verksamhet för elever med rörelsehinder. Verksamheten är förlagd till Ekholmsskolan för årskurserna 7–9, där sex elever var inskrivna vid inspektionstillfället. I den närliggande Fredriksbergsskolan finns Rh-verksamheten för förskoleklassen och grundskola årskurs 1–6, vilken beskrivs i den skolans rapport.

De tre rektorsområdena har vissa gemensamma dokument såsom lokal arbetsplan och handlingsplan mot mobbning. Huvuddelen av lärarna har sin tjänstgöring inom respektive rektorsområde. Områdets fritidsgård samt fotbollsplanerna och ”skateparken” används av eleverna under raster.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Ekholmsskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna har mött en i många stycken varierande verksamhet på Ekholmsskolan. Överlag erbjuder skolan utbildning av god kvalitet. Eleverna utvecklar och når kunskaper i grundskolans ämnen enligt de nationella målen. De har goda resultat och uppföljning visar att skolans elever fortsätter gymnasiestudier med gott resultat. Undervisningen är allsidig och varierad och rymmer stimulans och utmaningar. Lärarna har i allmänhet en god förmåga att följa upp varje elevs lärande och ge stöd när det behövs. Särskolans elever når kunskaper enligt de nationella målen och erhåller betyg i alla ämnen. Skolans fritidsgård kompletterar skolans verksamhet och utgör därmed en trygghet för eleverna.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Grundskolan bör analysera orsakerna till skillnaderna mellan flickors och pojkars resultat då det gäller de högre betygsstegen.
- Grundskolan bör arbeta för att alla elever skall ges möjlighet till inflytande över sitt lärande, undervisningens innehåll och arbetsformer.

- Rh-verksamhetens undervisning bör förändras så att den utgår från de nationella målen, så att fler elever ges möjlighet att delta i undervisningen i skolans alla ämnen och fler elever bör ges möjlighet att genomföra de nationella proven.
- Grundskolan bör föra gemensamma diskussioner kring likvärdig bedömning och betygssättning.
- Grundskolan bör arbeta för att utvecklingssamtalen tar sin utgångspunkt i elevens utveckling i samtliga ämnen.
- De skriftliga omdömen som utfärdas för elever i Rh-verksamheten bör förbättras så att det framgår vilka mål eleverna har uppnått.
- Skolans kvalitetsarbete bör utvecklas så att det omfattar systematiska sammanställningar av utvärderingar.
- Rektorer för grundskolan bör utveckla ett tydligare pedagogiskt ledarskap.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Alla elever upplever inte att skolan är en trygg miljö och detta måste snarast åtgärdas (1 kap. 2 §, skollagen och förordning om läroplan för det obligatoriska skolväsendet m.m., avsnitt 1 samt avsnitten 2.1 och 2.2).
- Åtgärdsprogram upprättas inte för alla elever i behov av särskilt stöd (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp saknas för de elever som har sin huvudsakliga undervisning i den s.k. Rh-verksamheten (5 kap. 5 § grundskoleförordningen).
- Beslut om anpassad studiegång saknas för de elever inom den s.k. Rh-verksamheten som har sådan (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Uppföljning av Ekholmsskolans resultat gällande betyg i grundskolan finns på individnivå men någon övergripande sammanställning har skolan inte gjort. Den nationella statistiken för 2004 omfattar inte alla skolans elever, varför den inte är tillförlitlig. Enligt tillgänglig statistik för 2005 är skolans resultat gällande betyg goda. Eleverna når målen i samtliga ämnen till 90–100 procent. Dock finns en genomgående skillnad mellan flickors och pojkars betyg. Flickorna erhåller betyget Väl godkänd och Mycket väl godkänd i högre utsträckning än pojkarna i samtliga ämnen utom i idrott och hälsa. Vid intervju med lärarna framfördes åsikten att alltför många elever nöjer sig med godkänt betyg men någon närmare diskussion om detta förs inte i skolan. Mot bakgrund av dessa resultat bör skolan påbörja en diskussion om flickors och pojkars resultat.

Skolans resultat i form av betyg kan jämföras med ett modellberäknat värde som presenteras i Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala Sambandsanalyser (SALSA). Detta modellberäknade värde räknas fram med hjälp av vissa bakgrundsfaktorer som utifrån forskning visat sig vara betydelsefulla, t.ex. andel elever med utländsk bakgrund, kön och föräldrarnas utbildningsnivå. Ekholms-skolans faktiska meritvärde¹ har konstant legat under det modellberäknade meritvärdet sedan 1999. Däremot har andelen elever som uppnått målen i samtliga ämnen legat något över eller lika med det modellberäknade värdet. Inspektörerna bedömer att Ekholmsskolan överlag når goda resultat. Dock bör skolan göra systematiska sammanställningar för att kunna analysera sina resultat och arbeta så att eleverna uppnår mål även för högre betyg än Godkänd (G).

Lärarna i grundsärskolan följer varje elevs kunskapsutveckling och skolan ger stöd så att alla elever ges förutsättningar att nå målen. Lärarna uttrycker att de kunnat se en god kunskapsutveckling hos enskilda elever. Föräldrar och elever gav vid intervjun uttryck för att en stor kunskapsökning skett sedan eleverna började årskurs 7 i Ekholmsskolan. Vid intervjun med eleverna utspann sig en intressant diskussion om att skolan bytt läromedel i matematik i syfte att nå en högre måluppfyllelse. Eleverna samtalande om målen för utbildningen både utifrån kursplaner och läroplan.

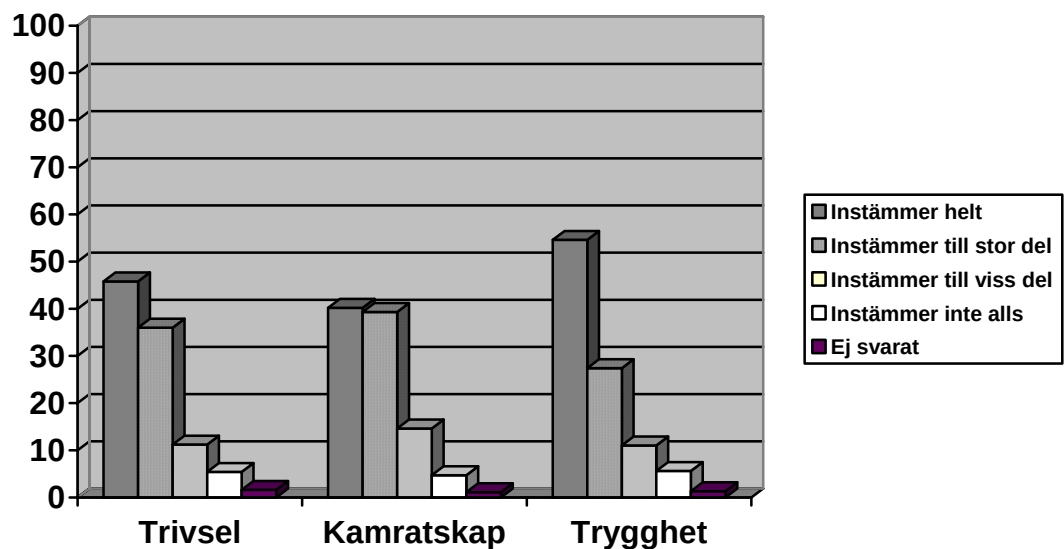
De elva elever inom grundsärskolan som vid inspektionstillfället gick i årskurs 9 hade samtliga givits betyget Godkänd (G) eller högre i alla ämnen våren i årskurs 8. Av skolans 110 satta betyg fanns 27 Väl godkänd (VG) jämt fördelade mellan flickor och pojkar. Inspektionsteamet bedömer att sarskolan når goda resultat.

För eleverna i Rh-verksamheten redovisas inga sammanställningar av resultat eftersom undervisningen är individinriktad och anpassad till elevernas förutsättningar och behov.

Eleverna i grundsärskolan upplever att skolmiljön i huvudsak är trygg och föräldrarna uttryckte att de var mycket nöjda med hur skolans personal bemötte deras barn. Enligt utsagor av elever i Rh-verksamheten fungerar relationerna till andra elever i skolan bra och det finns inga tendenser till kränkande behandling.

Däremot möter inspektörerna en annorlunda bild för grundskolan. Under 2004 genomfördes en enkätundersökning "Elevernas uppfattning om Ekholmsskolan" som 445 elever har besvarat. I nedanstående diagram framgår elevernas ställningstaganden till tre påståenden i enkäten. Påståendena löd: *På det stora hela trivs jag bra på Ekholmsskolan* (Trivsel), *Kamratskapet i skolan är gott* (Kamratskap) och *Jag känner mig trygg i skolan* (Trygghet).

¹ Meritvärdet räknas fram genom att bokstavs-betygen översätts till siffror där MVG ger 20, VG 15 och G 10. Därefter räknas de 16 bästa betygen samman och ger det så kallade meritvärdet. En elev som har minst 16 betyg kan alltså ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

Figur 1 Diagrammet visar svarsfördelningen till de tre påståendena uttryckt i procent.

I de tre påståendena instämde endast 40–50 procent av eleverna helt. Andelen som instämmer till viss del eller inte alls är oroväckande hög då de visar att ett stort antal elever upplever att de inte trivs (74 elever), inte tycker att kamratskapet är gott (86 elever) eller inte känner sig trygga (74 elever).

I samma enkät framgår att endast en fjärdedel av grundskolans elever skulle vända sig till en vuxen för att berätta om att någon blev mobbad, däremot berättar eleverna i intervju att man ibland tillrättavisar varandras beteende när sådana situationer uppstår. Elevvårdsteamet uppger att det sker några fall av mobbing per termin i skolan. I samband med inspektionen framkom exempel på att rektor tidigare fått information om kränkningar mot en elev men intagit en passiv hållning.

Över hälften av eleverna uppger i ovan nämnda enkät att de känner sig stressade, varav större delen är flickor. Detta bekräftas vid intervjuer med elever, elevvårdsteam och föräldrar. Skolledningen och lärare är också medvetna om den höga arbetsbelastningen och har fört en diskussion om att ge färre läxor och prov.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Ekholmsskolans kunskapsresultat är goda. Dock bör diskussion föras kring skillnaderna i flickors och pojkars resultat då det gäller de högre betygsstegen i grundskolan. Grundsärskolans elever och eleverna i Rh-verksamheten trivs i skolan och upplever skolmiljön som trygg. Av grundskolans elever är det dock en stor andel som upplever att skolmiljön är otrygg varför skolans arbete mot kränkande behandling måste förbättras, se vidare nästa avsnitt.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Skolans elevråd omfattar grundskola, grundsärskola och Rh-verksamhet medan styrelsen består av representanter från några av grundskolans klasser. För att ha kontakt med alla klasser har styrelsen delat upp kontaktansvaret mot de olika klasserna mellan sig. I intervju framhåller medlemmarna att elevrådet känner stort stöd från vaktmästaren i sitt arbete.

Elever och personal i grundsärskolan samlas minst en gång per vecka i s.k. rundabordsdiskussioner och har stormöten där alla fyra klasserna deltar. För att stötta och underlätta för de elever som är med i skolans elevråd brukar de förbereda mötet tillsammans med någon personal.

Rh-verksamheten har ett eget s.k. Rh-råd där alla elever, lärare och elevassistenter ingår.

I grundskolan är de övriga formella arenorna för delaktighet organiserade så att varje klass har klassföreståndare som eleverna träffar minst en gång per vecka för s.k. planering och reflektionstid (PR-tid). Under PR-tiden kan man ta upp olika frågor till diskussion och om frågan rör flera än den egna klassen kan klassföreståndaren föra frågan vidare till arbetslaget eller rektor. Representanter ur klassen kan föra frågor vidare till elevrådet.

Inspektionen visar att såväl grundskolans som sarskolans elever genom de formella arenorna har god möjlighet att arbeta i demokratiska former.

Elever och lärare ger, vid intervjuerna, samma bild att det varierar mellan lärarna huruvida eleverna har möjlighet att påverka planering, arbets- och examinationsformer. I grundskolans enkät "Elevernas uppfattning om Ekholmsskolan" framgår att tre fjärdedelar av eleverna inte upplever att man får vara med och bestämma om innehåll, arbetssätt eller läxor och prov i någon större utsträckning. Personalen har uppmärksammat detta och skriver i sin kvalitetsredovisning att elevernas inflytande över undervisningen och arbetsmiljön bör utvecklas och möjligheter till större inflytande skapas. Möjligheten att påverka planering och val av arbetssätt är störst i ämnen som de samhällsorienterade, svenska, engelska och slöjd. Ett gott exempel på elevmedverkan är hur lärare och elever i sarskolan gemensamt diskuterat olika innehåll och form för undervisningen i musik.

Inspektörerna bedömer att grundskolan bör fortsätta sitt arbete för att alla elever skall ges möjlighet till inflytande över sitt lärande, undervisningens innehåll och arbetsformer.

Undervisningen i Rh-verksamheten sker utifrån en individanpassad planering och i nära samverkan med varje elev. Pedagogiken ställer stora krav på att samtidigt erbjuda stöd och ombesörja att eleverna får möjlighet till inflytande i undervisningen. Diskussioner med lärare och elever bekräftar att det hela tiden

finns en strävan att lyssna till elevernas vilja och förslag. Utsagor i elevintervjuer vittnar också om att detta i många fall har förverkligats. För huvuddelen av eleverna fokuseras undervisningen på svenska och matematik. Några elever deltar i undervisning i natur- och samhällsorienterande ämnen, idrott och hälsa samt musik och slöjd. Undervisningen är till stor del styrd av läromedlen och det framgår inte tydligt att den utgår från de nationella målen. Det är få elever i Rh-verksamheten som genomför de nationella proven för årskurs 5 och 9. Inspektörerna bedömer därför att undervisningen bör förbättras så att den tydligare utgår från målen och att fler elever ges möjlighet att delta i undervisning i skolans alla ämnen. Fler elever bör även ges möjlighet att genomföra de nationella proven.

Enligt skolans arbetsplan och kvalitetsredovisning arbetar alla i skolan för att skapa trygghet. Trygghet beskrivs som den bas utifrån vilken man kan bygga kunskap. Elevskyddsombuden (två per klass) skall ha en tydlig roll och vara delaktiga i skolans utveckling på olika sätt.

Ekholmsskolan har två dokument och en broschyr som beskriver arbetet mot mobbning och kränkande behandling. Skolans mobbningsgrupp, som består av en lärarrepresentant från respektive arbetslag samt personal från skolans elevvårdsteam, agerar utifrån skolans handlingsplaner mot mobbning och kränkande behandling. Tidigare bråk med rasistiska inslag har föranlett att elever och personal tillsammans, reviderat skolans regler och i samband med detta diskuterat kring ”rätt och fel”, förhållningssätt till varandra m.m. Utifrån de fastställda reglerna har en policy tagits fram som ett stöd för personalen och för att skapa samstämmighet och ett konsekvent förhållningssätt.

Skolans ansträngningar har emellertid ej fått önskad genomslagskraft. Vid intervjuer med elever, lärare, elevvårdspersonal och föräldrar framkommer att ”niorna äger skolan” och av tradition ”spöar upp sjuorna” i början på höstterminen. Eleverna i årskurs 7 är ofta rädda i de långa och trånga korridorerna. Deras skåp är placerade i en intilliggande byggnad den s.k. Paviljongen eller Baracken och eleverna berättar att det ofta är bråk där. Övervakningskamera är monterad i byggnaden som ett försök att skaffa översyn då det är få vuxna ute på rasterna och skolledningen framhåller att det blivit lugnare sedan den monterades. Enligt personalen på fritidsgården tar sjuorna sin tillflykt till fritidsgården på raster och efter skolans slut. Inspektörerna bedömer att skolan snarast måste påbörja arbetet med att skapa en trygg miljö för alla elever.

I Ekholmsskolan bedrivs ett treårigt projekt kring att utveckla undervisningen i Naturorienterade ämnen och teknik, Natur och Teknik för alla (NTA), som syftar till att knyta an till den undervisning som bedrivs i avlämnande skolor och utveckla nya teman för årskurs 6–9 i NTA. Några av skolans lärare har fått i uppdrag av Kungliga Vetenskapsakademien och Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien att som första skola i Sverige utpröva och utveckla ett nytt koncept (NTA) för lärande inom Naturvetenskap och Teknik för årskurs 7–9.

Eleverna i grundskolan skriver dagligen i en loggbok, den s.k. PR-boken. Varje elev får en loggbok som ett verktyg för sin planering och reflektion. Loggboken som utgör grunden för den personliga handledningen, är en bra möjlighet för föräldrarna att följa och stötta arbetet i skolan och är ett viktigt underlag till utvecklingssamtalen.

Särskolans personal försöker på olika sätt och i olika former planera utbildningen så att varje elev ges möjligheter att utvecklas och nå målen. Elever ges goda möjligheter att delta i och påverka planeringen. Vid de lektioner som besöktes gavs prov på en varierad undervisning där olika läromedel och datorprogram användes för att ge varje elev en anpassad undervisning. Samarbetet mellan pedagoger och assistenter ökar kvaliteten i verksamheten vilket beskrivs som en av arbetslagets starka sidor i kvalitetsredovisningen. De intervjuade eleverna framhåller bl.a. idrott och hälsa som mycket positivt och i kvalitetsredovisningen beskrivs ansträngningarna att uppmuntra till fysisk aktivitet har lett till goda resultat som att hälsolivån hos eleverna är god och att eleverna frekvent väljer idrott och hälsa som elevens val.

Vid intervju med eleverna i grundskolan framförs missnöje med betygssättningen exempelvis att några lärare endast använder resultat från skriftliga prov som underlag för betyg trots att man kommit överens om att även aktivitet under lektionen skall utgöra bedömningsunderlag. Ett annat exempel som rör orättvis betygssättning var att någon lärare med få lektioner i en kurs hade svårt att särskilja eleverna, vilket gjorde att elever fick fel betyg. Eleverna upplever också att vissa grupper blir "snällare" bedömda. Gemensamma diskussioner kring likvärdig bedömning och betygssättning förs ämnesvis i t.ex. svenska, engelska, naturorienterade ämnen och språk. Dock saknas övergripande diskussioner för hela skolan, vilket inspektörerna bedömer bör påbörjas.

I grundsärskolans arbetslag har alla lärare kontakt med samtliga elever vilket gör att personalen upplever att de diskuterar och ger varandra stöd i bedömningar av elevernas kunskapsutveckling och vid betygssättningen. Elever och föräldrar är nöjda med den information de får vid utvecklingssamtal och genom betyg.

Eleverna i Rh-verksamheten får betyg i de ämnen där de lyckas uppnå målen. I övriga ämnen skrivs skriftliga omdömen, vilka har mycket skiftande utformning. Flertalet saknar beskrivningar i vilken omfattning eleverna har uppnått målen samt vilket stöd som har utgått. Inspektörerna bedömer att omdömena bör förbättras så att det framgår vilka mål eleverna har uppnått.

Skolan har anordnat kompetensutveckling i hur åtgärdsprogram skall utformas och har även utarbetat en särskild blankett för dessa. Av blanketten framgår att skolan skall beskriva nuläget, mål och de åtgärder skolan skall vidta. Inspektörerna såg flera exempel på åtgärdsprogram som var upprättade på detta sätt och höll god kvalitet. Det fanns dock ett antal åtgärdsprogram där enbart elevernas eller föräldrarnas insatser beskrivs. Flera åtgärdsprogram har även fokus på problembeskrivningar utan att beskriva en elevs positiva sidor eller möjligheter. Skolan upprättar inte åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd, vilket inte är acceptabelt.

Personalen i grundsärskolan har sett att arbetet med att göra grupperingar efter elevers behov och anpassade läromedel gjort att behovet av särskilt stöd minskat. De åtgärdsprogram inspektörerna tog del av innehöll mål för arbetet och beskrivning av skolans insatser för att eleven skall nå målen.

Varje elev i Rh-verksamheten har särskild planering som utgår från förutsättningar och behov. I samband med starten i Ekholmsskolan genomförs en konferens tillsammans med avlämnande och mottagande lärare. Vid mötet är utgångspunkten att diskutera och fastställa elevens fortsatta planering. Samtliga

elever har åtgärdsprogram som innehåller relevant information om mål, skolans insatser och hur uppföljning skall ske.

Skolan beskriver i sin kvalitetsredovisning att utvecklingssamtalen genomförs enligt en särskild plan där några ämnen särskilt fokuseras vid varje tillfälle. Vid föräldraintervjun framkom stora variationer i upplevelserna av utvecklingssamtalen. Vissa uppgav att man saknade information om alla ämnen och efterlyste möjlighet att få diskutera sina barns resultat med fler lärare än klassföreståndaren. Några ansåg att tiden var för knapp vilket gav upphov till alltför korta och stressiga samtal, med långa väntetider och förseningar. Ytterligare några kände att det var svårt som förälder att "komma in i skolans arbete". Andra var helt nöjda och välinformerade, speciellt föräldrar till eleverna i särskolan, som gav uttryck för att vara mycket nöjda. De sa att de får god information om barnens utveckling och att de görs delaktiga i skolgången. Grundskolan bör arbeta för att utvecklingssamtalen tar sin utgångspunkt i elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Ekholmsskolan utarbetar separata kvalitetsredovisningar för grundskola och grundsärskola enligt kommunens direktiv. Skolan har använt BRUK², ett självvärderingsinstrument som kommunen centralt påbjudit att användas vid framtagandet. Kvalitetsredovisningen, har under föregående år, tjänat som underlag för pedagogiska diskussioner och i samband med inspektionen har skolan haft en ny genomgång av sin kvalitetsredovisning, vilket kan vara en god förutsättning för det fortsatta kvalitetsarbetet. Lärarna berättar i intervju att utvärderingar görs på deras egna initiativ men ingen i ledningen frågar efter dem, därför finns inget av detta med i kvalitetsredovisningen. Inspektörerna framhåller vikten av ett kvalitetsarbete med systematiska sammanställningar av utvärderingar.

Ekholmsskolan består av tre rektorsområden. En rektor ansvarar för två arbetslag i grundskolan, en för ett arbetslag i grundskolan och grundsärskolan och en för Rh-verksamheten.

Enligt grundskolans enkätundersökning "Arbetsmiljön på Ekholmsskolan VT 2005" är endast fem procent av personalen nöjd med ledningens agerande och efterlyser mera dialog och tydligare organisation. Vid intervju med personalen framförs att några arbetslag upplever bristande tillit till och saknar dialog med ledningen. Skolledningen anser att resultaten i enkätundersökningen till viss del kan förklaras av andra faktorer. Vid tidpunkten för undersökningen fanns oenighet mellan ledning och personal om hur riskanalyser och handlingsplaner skulle arbetas fram då det fanns problem med skolans ventilation och mögel i flera utrymmen i skolan. Även diskussionen om utökningen av antalet klasser i skolan kan, enligt skolledningen, ha påverkat lärarnas svar. Mot bakgrund av resultaten av enkäten och de synpunkter som framkom vid intervjuerna bedömer inspektörerna att rektorerna för grundskolan bör utveckla ett tydligare pedagogiskt ledarskap.

I kommunen finns en central enhet som ansvarar för utredningar och placering i särskolan. Enhetens personal har även ett övergripande ansvar för externa kontakter, kompetenshöjande insatser för chefer och personal som arbetar i

² BRUK (Bedömning Reflektion Utveckling Kvalitet) ett av Skolverket utarbetat verktyg för kvalitetsarbete i skola och förskola

särskolan och för att arbeta med strategiska frågor för personalförsörjning. Det direkta ansvaret för elevernas skolgång har skolans rektor. Den rektorstjänst där bl.a. ansvaret för särskolan ingår har under de senast åren innehafts av ett antal rektorer. Personalen uttryckte höga förväntningar på den nytilträdde rektorn som både har kunskap om skolformen och visat vilja att vara med i verksamheten. Särskolans arbetslag leds av en studieledare med lång erfarenhet av arbete i särskolan.

Styrningen av Rh-verksamheten framstår som otydlig. Tilldelningen av medel till Rh-verksamheten riktas direkt från kommunledningskontoret och hanteras inte på områdesnivå, även om områdeschefen är ansvarig för budgetfrågorna inom Rh-verksamheten. Information till kommunen angående Rh-verksamheten och beslut i antagningsfrågor samt det övriga administrativa ansvaret vilar dock på rektorn.

Alla elever i Rh-verksamheten tillhör en grundskoleklass så till vida att elevernas namn finns med på en klasslista. Det varierar dock i vilken omfattning de deltar i undervisningen i alla ämnen eller i den grundskoleklass de tillhör. Några elever undervisas till största delen av tiden i Rh-verksamheten. Inspektörerna bedömer att ett antal av eleverna är placerade i särskild undervisningsgrupp och ges anpassad studiegång utan att erforderliga beslut har fattats.

Sammanfattning

Inspektionen visar att såväl grundskolans som särskolans elever genom de formella arenorna har goda möjligheter att arbeta i demokratiska former. Grundskolans elever ges goda möjligheter till inflytande över sitt lärande. Grundskolan bör arbeta för att alla elever skall ges möjlighet till inflytande över sitt lärande, undervisningens innehåll och arbetsformer.

Undervisningen för Rh-verksamheten bör förbättras så att den tydligare utgår från målen, så att fler elever ges möjlighet att delta i undervisning i skolans alla ämnen och fler elever bör även ges möjlighet att genomföra de nationella proven.

Inspektörerna bedömer att grundskolan bör föra gemensamma diskussioner kring likvärdig bedömning och betygssättning samt arbeta för att utvecklingssamtalen tar sin utgångspunkt i elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen. De omdömen som utarbetas för elever inom Rh-verksamheten bör förbättras så att det framgår vilka mål eleverna har uppnått.

Inspektörerna framhåller vidare vikten av att skolan utvecklar ett kvalitetsarbete med systematiska sammanställningar av utvärderingar. Inspektörerna bedömer att rektorer för grundskolan bör utveckla ett tydligare pedagogiskt ledarskap.

Grundskolan måste snarast påbörja arbetet med att skapa en trygg miljö för alla elever då den nuvarande situationen inte är godtagbar.

Skolan upprättar inte åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd vilket inte är godtagbart. För elever som har sin huvudsakliga undervisning i Rh-verksamheten eller inte ges undervisning i grundskolans alla ämnen fattas inte beslut om placering i särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång vilket inte är godtagbart.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Vid tillfället för inspektionen hade såväl grundskola som grundsärskola god tillgång till personal med utbildning och kompetens för den verksamhet som bedrivs.

I Ekholmsskolan genomförs under hösten 2005 en kompetensanalys, Växtkraft Mål 3, som skall utmynna i en kompetensutvecklingsplan samt individuella fortbildningsplaner. Kompetens och fortbildningstid fokuseras i huvudsak kring olika sätt att arbeta med läro- och kursplanemål i vardaglig undervisning och hur man skall göra dess tydliga för eleverna. Rektorerna poängterar också vikten av kompetensutveckling kring skolans uppdrag och hur man skall skapa reellt inflytande över undervisningen. Inspektörerna bedömer detta arbete viktigt för hela skolan då det kan utmynna i en strategisk plan då sådan i dag saknas.

Samtliga intervjuade upplever att det är trångt i Ekholmsskolan. Byggnaderna är utformade för 510 elever och 18 klasser men under hösten 2005 finns 540 elever och 21 klasser i skolan. Följden blir att det är stökigt och bråkigt i korridorerna och skolledningen uppger att man saknar tre hemklassrum. I sin strävan att utnyttja lokalerna optimalt har skolan utformat scheman med långa dagar och många håltimmar för eleverna. Lärarna uppger att man saknar grupprum som skulle möjliggöra ett mera ämnesövergripande arbetssätt.

Särskolan har egna lokaler i en del av Ekholmsskolan men använder även övriga lokaler vilket bidrar till att grundskola och grundsärskola uppfattas som väl integrerade. Ekholmsskolan har ett välförsett bibliotek vilket tillsammans med det bibliotek som finns i skolans närhet ger god tillgång till varierad litteratur.

Rh-verksamheten har lokaler som är väl anpassade till verksamhetens behov och tillgängligheten i övriga skolan är bra för rullstolsburna elever.

Skolan har mycket god tillgång till läromedel, dataprogram och andra hjälpmedel som är anpassade till elevernas behov. En del av den utrustning som elever behöver, såsom personliga datorer och hjälpmedel för kommunikation och specialstolar, tillgodoses av landstingets hjälpmedelscentral. Skolan har också välutrustade och ändamålsenliga laborationssalar i kemi, biologi och fysik. Även välutrustade specialsalar för textilslöjd, trä- och metallslöjd, teknik, hemkunskap, bild och idrott och hälsa.

Skolan har satsat extra på motion och rörelse för samtliga årskurser. Detta kompletteras med friluftsdagar då även Rh-verksamheten deltar. Idrottshallar, samverkan med idrottsföreningar, stora grönytor och bollplaner i direkt anslutning till skolan samt närhet till ett motionscentrum möjliggör detta.

Elevers val erbjuds i god omfattning av skolan. Emellertid erbjuds även läsläsning som elevers val. Elevers val skall ge eleverna möjlighet att fördjupa eller bredda sina kunskaper utifrån eget intresse. Därför är läsläsning inte förenligt med intentionerna med elevers val.

Några elever från Rh-verksamheten deltar i skolans utbud av elevens val, t.ex. slöjd och hem- och konsumentkunskap, medan andra använder tiden till läxläsning och fördjupning i något ämne. Inspektörerna påpekar att läxläsning inte uppfyller kraven på det som kan räknas som elevens val.

Inför övergången till gymnasiesärskolan ges eleverna i grundsärskolan möjligheter till längre besök s.k. PRAO på något eller några av de program eleven valt. Oftast är denna PRAO en vecka men den kan utsträckas till två veckor. Elever och föräldrar uppskattar att denna möjlighet ges.

Sammanfattning

Skolan har mycket god tillgång till personal, läromedel, dataprogram och andra hjälpmedel som är anpassade till elevernas behov.

Datum	Ort
2006-04-07	Linköping

Irène Sehlin

Sonny Bjarkå

Ewa Hallberg

Anders Kennberg

Kerstin Hultgren